

Indokolás

Általános indokolás

Az önkormányzat a vagyonáról szóló rendeletét:

- az Alaptörvény 32. cikk. (2) bekezdésében,
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 143. § (4) bekezdésében

foglaltak alapján alkotja meg.

A helyi rendelet megalkotásakor figyelembevételre került:

- a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény,
- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 97. § (2) bekezdésében foglaltak, valamint
- az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonába adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvény egyes rendelkezései.

Az önkormányzat vagyonáról szóló rendelet:

- segíti az önkormányzatot a tulajdonosi jogainak gyakorlásában,
- hozzájárul az önkormányzati tulajdon védelméhez,
- a vagyonkimutatás-készítésre való kötelezéssel biztosítja az önkormányzat vagyonában bekövetkező változások áttekinthetőségét,
- a vagyongazdálkodási terv készítési kötelezettség előírásával biztosítja a vagyongazdálkodás megfelelő tervezettségét, valamint
- segíti az egyes tulajdonosi jogosítványok gyakorlásának értékhatár és döntési szint szerinti, ésszerű megosztását.

A korábbi rendelet újraszabályozását a jelentős jogszabályváltozás indokolta, melyek alapján a rendelet meglévő rendelkezéseit módosítani kellett, új szabályozási elemekkel ki kellett egészíteni.

A rendelet tartalmára vonatkozó jogszabályi kötelezések:

- nemzeti vagyonról szóló törvény:
  - a törvény új vagyoni csoport és alcsoport nevet vezet be, melyhez a helyi rendeletben is igazodni kell,
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény 109. § (4), (6) bekezdése, valamint a 143. § (4) bekezdés i) pontja határozza meg az önkormányzat feladatát, miszerint a helyi önkormányzat rendeletben határozza meg:
  - a vagyonkezelői jog megszerzésének szabályait,
  - a vagyonkezelői jog ellenértékét,
  - az ingyenes vagyonkezelői jog átengedés szabályait,
  - a vagyonkezelői jog gyakorlásának rendjét,
  - a vagyonkezelés ellenőrzésének szabályait.
- az államháztartásról szóló törvény a 97. § (2) bekezdésben rögzíti, hogy követelésről lemondani csak törvényben vagy helyi önkormányzati rendeletben meghatározott esetekben és módon lehet, ezért a helyi rendelet szabályozza a követelésekről való lemondás témakörét.

A rendelet a vagyon fogalmi körében figyelembe veszi azt, hogy:

a) az önkormányzat vagyonának esetében a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény 106. § (2) bekezdése kimondja, hogy:

„106. § (2) A helyi önkormányzat vagyona a tulajdonából és a helyi önkormányzatot megillető vagyoni értékű jogokból áll, amelyek az önkormányzati célok megvalósítását szolgálják.”,

b) a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi törvény:

- a nemzeti vagyon egyik elemeként azonosítja a helyi önkormányzatok vagyonát /1. §/,
- és a törvény nem terjed ki a pénzvagyont, a követelésekre és a fizetési kötelezettségekre /2. § /.

c) az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonba adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvény 52. § (1) bekezdés j) pontja alapján vagyon az ingatlan, az ingó és a vagyoni értékű jog,

d) az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Kormányrendelet 44/A. §-a a következőket írja elő:

„44/A. § (1) A helyi önkormányzat képviselő-testülete, illetve az országos nemzeti ségi önkormányzat közgyűlése részére a zárszámadáshoz csatolt vagyonkimutatás az önkormányzat és intézményei saját vagyonának adatait (eszközeit és kötelezettségeit) mutatja be.

(2) A vagyonkimutatás felépítése az 1. számú melléklet alapján legalább a római számmal jelzett eszköz-, illetve forráscsoportonkénti - kivéve a tárgyi eszköz, illetve a befektetett pénzügyi eszközcsoporthoz tartozókat, ahol a könyvviteli mérleg arab számmal jelzett tételei szerinti - tagolásban tartalmazza az önkormányzat vagyonát törzs vagyon (a forgalomképtelen és korlátozottan forgalomképes), illetve üzleti vagyon bontásban. A vagyonkimutatás további részletezését, tételes alábontását az erre vonatkozó önkormányzati rendelet szabályozza.

(3) A vagyonkimutatás a könyvviteli mérlegben szereplő eszközökön és kötelezettségeken kívül tartalmazza:

- a „0”-ra leírt, de használatban lévő, illetve használaton kívüli eszközök állományát,
- az önkormányzatok tulajdonában lévő, a jogszabály alapján érték nélkül nyilvántartott eszközök állományát (a szakmai nyilvántartásokban szereplő képzőművészeti alkotásokat, régészeti leleteket, kép- és hangarchívumokat, gyűjteményeket, kulturális javakat),
- a mérlegben értékkel nem szereplő kötelezettségeket, ideértve a kezesség-, illetve garanciavállalással kapcsolatos függő kötelezettségeket.”

A fentiek alapján az önkormányzati rendelet hatálya a vagyon legtágabb értelmezési körét veszi át.

Részletes indokolás

2 - 5.§

A vagyon csoportosításánál a rendelet a nemzeti vagyonról szóló törvény 5. §-át vette figyelembe.

Az önkormányzati vagyon a vagyon rendeltetése és forgalomképessége alapján kerül csoportosításra.

A vagyonszoportok ennek megfelelően:

- a törzsvagyon és
- az üzleti vagyon.

A vagyon forgalomképesség szerinti csoportosítása szorosan kapcsolódik a fenti csoportosításhoz. Forgalomképesség szempontjából a vagyon lehet:

- forgalomképtelen,
- korlátozottan forgalomképes, valamint
- üzleti vagyon.

A nemzeti vagyonról szóló törvény 3. §-a fogalmi meghatározásai között szerepelnek a következő fogalmak:

- forgeomképtelen nemzeti vagyon: az a nemzeti vagyon, amely nem idegeníthető el, vagyonkezelői jog, jogszabályon alapuló használati jog vagy szolgáalom kivételével nem terhelhető meg, azon dologi jog vagy osztott tulajdon nem létesíthető,
- korlátozottan forgalomképes vagyon: az állam vagy a helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló dolgok közé és a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonba nem tartozó azon nemzeti vagyon, amelyről törvényben, illetve - a helyi önkormányzat tulajdonában álló vagyon esetében - törvényben vagy a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint lehet rendelkezni.

A forgalomképtelennek besorolt vagyontárgy sajátossága, hogy gyakorlatilag nem kerülhet ki az önkormányzat vagyoni köréből – hacsak nem semmisül meg.

Az önkormányzat korlátozottan forgalomképes vagyontárgyai közé sorolt vagyonelemek forgalomképesek ugyan, de forgalomképességük különböző korlátozás alá esik.

Az önkormányzat forgalomképes vagyontárgyai "szabadon", de a képviselő-testület döntésétől függően lehetnek tárgyai a vagyonnal kapcsolatos szerződéseknek. A forgalomban való részvételükre központi jogszabály korlátozásokat nem állapít meg.

6 - 9.§

A rendelet III. Fejezete tartalmazza a vagyon feletti tulajdonosi jogok gyakorlásának technikai menetét, az egyes jogosítványokat.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény 107. §-a szerint a helyi önkormányzatot - törvényben meghatározott eltérésekkel - megilletik mindazon jogok és terhelik mindazok a kötelezettségek, amelyek a tulajdonost megilletik és terhelik. A tulajdonost megillető jogokat a képviselő-testület gyakorolja.

Az önkormányzat tulajdonosi jog gyakorlását alapvetően meghatározza:

- a nemzeti vagyonról szóló törvény, és az e törvényben hivatkozott törvények, valamint
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény.

A képviselő-testület a tulajdonost megillető jogait átruházhatja. Az átruházás előnye, hogy a képviselő-testület mentesül olyan döntések alól, melynek meghozatala nem olyan nagy horde-rejű, és közvetlen beavatkozást, döntést igényelne.

Az önkormányzat követeléseiről való lemondás

Az államháztartási törvény 97. § (2) bekezdése alapján a helyi önkormányzat, valamint az általuk irányított költségvetési szervek követeléséről lemondani csak

- törvényben, vagy
- helyi önkormányzati rendeletben

meghatározott esetekben és módon lehet.

Az összeghatárokat, a körülményeket azonban a képviselő-testület saját maga, szabadon határozza meg.

A rendelet 8 millió Ft egyedi forgalmi értékhatárig a Pénzügyi és Gazdasági Bizottságra ruházza át az üzleti vagyon körébe tartozó vagyontárgyak megszerzésére, elidegenítésére, megterhelésére vonatkozó rendelkezési jogot.

A behajthatatlan követelések nyilvántartásból való törléséről 500 E Ft értékhatárig szintén a Pénzügyi és Gazdasági Bizottság dönt.

A rendeletben szabályozzuk az intézmények és az Ózdi Polgármesteri Hivatal (a továbbiakban: Polgármesteri Hivatal) használatában lévő ingó vagyonok értékesítésének, selejtezésének, összeghatáronkénti döntési kompetenciáját {500 E Ft egyedi bruttó értékhatárig a vagyont használó szerv vezetője, 1.000 E Ft értékhatárig Ózd Város Polgármestere (a továbbiakban: Polgármester), 8 millió Ft-ig a Pénzügyi és Gazdasági Bizottság, 8 millió Ft felett a Képviselő-testület dönt az értékesítésről, selejtezésről}.

10.§ - 29.§

A nemzeti vagyonról szóló törvény 14.§ (2) – (5) bekezdéseiben rögzítésre került a helyi önkormányzat tulajdonában lévő ingatlan értékesítésekor, az állam részére biztosított elővásárlási jog kérdésköre.

A helyi önkormányzat tulajdonában lévő ingatlan értékesítése esetén – a törvény (3) – (4) bekezdésben foglalt kivétellel – az államot minden más jogosultat megelőző elővásárlási jog illeti meg.

Az államot megillető elővásárlási jog nem vonatkozik a nemzeti vagyon tekintetében törvényben vagy a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott értékhatár 20%-át el nem érő értékű ingatlan értékesítésére.

A Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény 6.§ (5) bekezdésében foglaltak alapján a 2013-as költségvetési évben ez az értékhatár 25 M Ft egyedi bruttó forgalmi érték, így Ózd Város Önkormányzatának 5 M Ft egyedi bruttó forgalmi értéket meghaladó esetekben kell alkalmazni a nemzeti vagyonról szóló törvény 14.§ (2) – (5) bekezdéseiben foglaltakat.

A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény 54.§ és 58.§ rendelkezik arról, hogy az önkormányzati rendeletben a lakások, helyiségek eladásának mely feltételeit, részleteit szükséges szabályoznia.

A hivatkozott törvény értelmében rögzítésre került:

- a) a lakás/helyiség vételárának mértéke,
- b) a szerződés megkötésekor fizetendő vételár részlet mértéke,
- c) a részletfizetés időtartama és a szerződéses kamat mértéke,
- d) a vételárendedmény/hátralék megfizetésére adott engedmény feltétele,
- e) elővásárlás esetén az ajánlat tartalma és az ajánlati kötöttség ideje.

21 - 24.§

Tulajdonjog átruházás

A nemzeti vagyonról szóló törvény 13. § (1) bekezdése kimondja, hogy:

- a helyi önkormányzat tulajdonában álló nemzeti vagyon tekintetében törvényben vagy a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott értékhatár feletti nemzeti vagyon tulajdonjogát átruházni - ha törvény kivételt nem tesz - csak versenyeztetés útján, az összességében a legelőnyösebb ajánlatot tevő részére, a szolgáltatás és ellenszolgáltatás értékarányosságával lehet.

A versenyeztetési szabályok tekintetében figyelembe kell venni, hogy a versenyeztetési értékhatár a központi költségvetéséről szóló törvényben kerül meghatározásra. Ez 2013-ban a 2012. évi CCIV. törvény 6. § (5) bekezdése alapján 25 millió forint.

A rendelet ennél alacsonyabb értékhatárt nem határoz meg, elfogadja a központi értékhatárt. A versenyeztetés részletes szabályait a rendelet 1. függeléke tartalmazza.

Hasznosítási jog, használatba adás

A nemzeti vagyonról szóló törvény 3. § (1) bekezdés 4. pontjában rögzíti a hasznosítás fogalmát, amely a következő:

„Hasznosítás: a nemzeti vagyon bármely - a tulajdonjog átruházását nem eredményező - módon, jogcímen történő átadása, átengedése, ide nem értve:

- a vagyonkezelésbe adást, valamint
- a haszonélvezeti jog alapítását.”

A nemzeti vagyonról szóló törvény 3. § (1) bekezdés 3. pontja alapján a forgalomképtelen nemzeti vagyon csak jogszabályon alapuló használati joggal terhelhető meg.

A vagyonnal összefüggő hasznosításra vonatkozó fontosabb előírásokat a nemzeti vagyonról szóló törvény 11. § (10)-(13) bekezdése határozza meg, amelyek alapján:

- a hasznosításra szerződést kell kötni,
- a hasznosításra vonatkozó szerződés kötéskor figyelembe kell venni a törvényben meghatározott tartalmi követelményeket.

A törvény 11. § (13) bekezdése határozza meg, hogy az önkormányzati vagyon ingyenesen kizárólag közfeladat ellátása céljából adható használatba, a közfeladat ellátásához szükséges mértékben.

Az önkormányzat esetében a képviselő-testület a bérleti szerződések megkötésével kapcsolatos jogokat és az értékhatárokat az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek, az ezekhez tartozó területek bérletéről, valamint ezek bérleti díjáról szóló 19/2004. (IV.15.) önkormányzati rendeletben rögzítettek szerint határozza meg.

A rendeletben nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy helyi önkormányzatokról szóló törvény 89. § (2) bekezdése alapján: „Az intézmény a támogatást és a saját bevételeit önállóan használja fel, a használatában lévő ingatlanokat és ingókat - alapfeladata sérelme nélkül - bevételei növelésére fordíthatja”.

A vagyon vállalkozásba vitele

Az önkormányzat saját vállalkozást nem folytat.

Az önkormányzat azonban az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonba adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvény rendelkezései szerint részt vehet vállalkozásban. A vállalkozásban való részvétel a különböző gazdasági társaságban – jogszabály alapján – szerzett részesedésre és az azzal kapcsolatos jogokra terjed ki.

A nemzeti vagyonról szóló törvény 8. §-a szabályozza a gazdasági társaságban való részvétel szabályait.

Fontos, hogy az önkormányzat képviselő-testülete a részesedéseivel kapcsolatos döntés jogát – a döntések súlya, valamint a közösségi érdek miatt – ne ruházza át.

25 - 27.§

A vagyon kezelésével összefüggő alapvető szabályokat a nemzeti vagyonról szóló törvény 11. § (1), (3)-(9) bekezdése rögzíti.

A vagyonkezeléssel kapcsolatos legfontosabb szabályok:

- a vagyonkezelői jog vagyonkezelési szerződéssel jön létre,
- a vagyonkezelési szerződés meghatározott vagyonkezelőkkel köthető,
- a szerződéshez nem szükséges versenyeztetés,
- a vagyonkezelőt megilletik a tulajdonos jogai, és terhelik a tulajdonos kötelezettségei azzal, hogy a vagyont nem idegenítheti el, továbbá használati joggal, szolgálommal vagy más dologi joggal nem terhelheti meg, biztosítékul nem adhatja, valamint a vagyonkezelői jogot harmadik személyre nem ruházhatja át és nem terhelheti meg.

A vagyonkezelő joggal kapcsolatos további szabályokat állapít meg a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény 109. §-a is.

A 109. § (4) bekezdése kimondja, hogy a képviselő-testületnek rendeletében kell meghatározni a következőket:

- vagyonkezelői jog ellenértéke,
- az ingyenes átengedés szabályait,
- a vagyonkezelői jog gyakorlásának szabályait,
- a vagyonkezelés ellenőrzésének szabályait.

A hivatkozott törvény 143. § (4) bekezdésében meghatározott felhatalmazó rendelkezései között a helyi önkormányzat képviselő-testületét felhatalmazza arra, hogy rendeletben határozza meg: „azokat a vagyonelemeket, amelyekre a helyi önkormányzat vagyongazdálkodási jogot létesíthet, továbbá a vagyongazdálkodási jog megszerzésének, gyakorlásának, valamint a vagyongazdálkodás ellenőrzésének szabályait”.

A rendeletben nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a helyi önkormányzatokról szóló törvény 89. § (2) bekezdése alapján: „Az intézmény a támogatást és a saját bevételeit önállóan használja fel, a használatában lévő ingatlanokat és ingókat - alapfeladata sérelme nélkül - bevételei növelésére fordíthatja”.

A vagyongazdálkodási jog létesítése

A vagyongazdálkodási jogot létesíteni a nemzeti vagyonról szóló törvény által meghatározott 3. § (1) bekezdés 19. pontja szerinti vagyongazdálkodó részére lehet.

Vagyongazdálkodási jog ingyenesen csak közfeladat ellátásához létesíthető, a közfeladat ellátásához szükséges mértékben.

Közfeladat alatt a nemzeti vagyonról szóló törvény 3. § (1) bekezdés 7. pontja szerint meghatározott feladatokat kell érteni, azaz:

„közfeladat: jogszabályban meghatározott állami vagy önkormányzati feladat, amit az arra kötelezett közérdekből, jogszabályban meghatározott követelményeknek és feltételeknek megfelelően végez, ideértve a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátását, továbbá az állam nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeiből adódó közérdekű feladatokat, valamint e feladatok ellátásához szükséges infrastruktúra biztosítását is.”

A közszolgáltatások körébe a helyi önkormányzatokról szóló törvény 8. § (1) bekezdése alapján a következők tartoznak: települési önkormányzat esetén:

„A települési önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében különösen: a településfejlesztés, a településrendezés, az épített és természeti környezet védelme, a lakásgazdálkodás, a vízrendezés és vízelvezetés, csatornázás, köztemető fenntartása, a helyi közutak és közterületek fenntartása, a helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom előtt el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken közúti járművel történő várakozás (parkolás) biztosítása, helyi tömegközlekedés, a köztisztaság és településtisztaság biztosítása; gondoskodás a helyi tűzvédelemről, közbiztonság helyi feladatairól; közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban, a foglalkoztatás megoldásában; az óvodáról, az alapfokú nevelésről, oktatásról, az egészségügyi, a szociális ellátásáról, valamint a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás; a közösségi tér biztosítása; közművelődési, tudományos, művészeti tevékenység, sport támogatása; a nemzeti és etnikai kisebbségek jogai érvényesítésének biztosítása; az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése.”

A vagyongazdálkodási jog gyakorlásának szabályai

A rendeletben meghatározásra kerülnek a vagyongazdálkodási jog gyakorlásának szabályai. A szabályok megismétlésének elkerülése érdekében a rendelet egyes esetekben csak hivatkozik más jogszabályokban meghatározott kötelezettségekre.

A joggyakorlás szabályai között ugyanakkor a rendelet garanciális szabályokat fektet le, amely biztosítja a vagyon megőrzését, védelmét.

A vagyongazdálkodás ellenőrzésének szabályai

Az Áht. 70. § (1) bekezdés *b)* pontja kimondja, hogy az irányító szerv belső ellenőrzést végezhet a saját vagy az irányítása, felügyelete alá tartozó költségvetési szerv használatába, vagyonykezelésébe adott nemzeti vagyonnal való gazdálkodás tekintetében.

A vagyonykezelés megfelelő mederben tartása érdekében a helyi rendelet

- a vagyonykezelő számára beszámoltatási, tájékoztatási kötelezettséget ír elő, illetve
- rögzíti a pénzügyi bizottság eseti ellenőrzésének jogát.

A rendelet meghatározza, hogy az ellenőrzések során mit kell elsősorban ellenőrizni.

28 - 30.§

A rendelet e fejezetén belül külön szakasz foglalkozik a vagyony-nyilvántartási szabályokkal, valamint a vagyonykimutatással és vagyonyleltárral szemben támasztott követelményekkel.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény 110. § (2) bekezdése kimondja, hogy: „Az önkormányzati törzsvagyont a többi vagyontárgytól elkülönítve kell nyilvántartani. Az éves zárszámadáshoz a vagyonyállapotról vagyonykimutatást kell készíteni.”

A rendelet e fejezete tartalmazza a vagyonykimutatás készítésének kötelezettségét, melyet az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet 44/A. §-a ír elő.

A hivatkozott jogszabály alapján a helyi önkormányzat képviselő-testülete a zárszámadáshoz csatolja a vagyonykimutatást, amely az önkormányzat és intézményei összevont adatait tartalmazza.

A vagyonykimutatás felépítésére vonatkozóan szintén a hivatkozott jogszabály ad iránymutatást, illetve ad felhatalmazást arra, hogy a vagyonykimutatás további részletezését, tételes alábontását az erre vonatkozó önkormányzati rendelet szabályozza.